

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין יב.

עין משפט נר מצוה

סח א מ"י פ"ו מהלכות
שנת הלכה ט סמג
עשיר דרבנן א טור ש"ע
א"ח ס' ע"ג ספ"ק כח:
סו ב מ"י פ"ו מהלכות
שנת הלכה יב סמג
שם טו"ש ע"ג ס' ע"ג
ספ"ק ג:
סז ג סמג שם הלכה יג
ס"ג שם טו"ש ע"ג א"ח
ס"י שנה ספ"ק [ג] ג:
סח ד מ"י שם הלכה יא
סמג שם טו"ש ע"ג א"ח
ס"י שנו ספ"ק ג:

רבינו חננאל

א' רבן שמעון בן גמי
לא נחלקו בין שמואי
ובית הלל על מבוי שהוא
פחות מ"ז אמות שאין
צריך כלום. איני והא תנן
משום ר' ישמעאל אמר
תלמידו אחד לא נחלקו
בית שמואי ובית הלל על
פחות מ"ז אמות שהוא או
רב אשי רבין שמעון בן
גמליאל הכי קתני אינו
צריך לחיים כ"ר אליעזר
ולא לחי וקורה כבית
שמואי, אלא או לחי או
קורה כבית הלל. למטה
עד כ"ה. אחלי ואי תמא
רב (יהואל) [אחלי] עד
ארבעה. פ"י מבוי שהוא
רחב מארבעה אמות
ולמעלה צריך לחי (א)
[וקורה] עד עשר אמות.
אבל למטה מ"ז אמות
עד י"ז טפחים צריך לחי
או קורה. אבל אם פתחו
של מבוי רחב מארבעה
טפחים ולמטה אין צריך
לחיי ולא קורה אלא
מותר בולא כלום. סו"ק
דכי היכי דמצריך ר'
אליעזר ובבבוי לחיים הכי
נמי מצריך לחצר שני
פסין. ואמר רב נחמן בר
יצחק מאן מרדין לר'
אליעזר בפסי החצר [רבין],
ומאן חולקין עליו רבנן.
דתנאי חצר ניתרת בפס
דחני, רבי אומר בשני
פסין. א"י אסי א"ר יוחנן
חצוי צריכה שני פסין,
ואסיקנא, שני פסין בשני
רוחות ששהו לכאן ומשהו
לכאן, מצד אחד צריך
פס ארבעה. והא דתני
איבומי חצר קטנה בעשר
גדולה ב"א, אוסקנא לר'
דמצריך שני פסין, וסבר
לה כ"ר יוסי דאמר לחיים
שאמרו רחבן שלשה
טפחים, מצריך לחי
שלשה מיכן ולחי שלשה
מיכן, הרי אמה שגורפת
הגדולה על הקטנה. הא
דאמר שמואל חצר ניתרת
בפס אחד, אוסקנא עובדא
הוה ברורא דרעותא
בלשון ים שונכס לחצר
ולא אצרכה רב יהודה
אלא פס אחד משום
קל הוא שהקילו חכמים
במים. אמר רב פפא קשיא
לי הא דא"ל שמואל לרב
תנניה בר שילא את לא
תעביד עובדא, אלא או
ברוב דופן או בב' פסין,
למה לן רוב דופן פס
אריבעה סגיא, וכי תמא
הכא בחצר שהיא שבעה
טפחין ועבר דאריבעה
וישב תלתא, הא עבידי

בפסי חצר. וקשה דגבי מבוי נקט לשון לחי וגבי חצר נקט לשון פס זכולה שמעמא אף על גב דשנייה משהו:
ורב נחמן אמר הלכה בר' אליעזר בפסי חצר. והא דלא קאמר הלכה כרבי בפסי חצר נקט לשון לחי וגבי חצר נקט לשון פס זכולה שמעמא אף על גב דשנייה משהו:
ורב נחמן אמר הלכה בר' אליעזר בפסי חצר. והא דלא קאמר הלכה כרבי בפסי חצר נקט לשון לחי וגבי חצר נקט לשון פס זכולה שמעמא אף על גב דשנייה משהו:

למבוי ומצאו שיושב במבוי שאין לו אלא לחי אחד אמר לו בני עשה לחי אחר אמר לו וכי לסותמו אני צריך א"ל יסתם ומה בכך אמר רשב"ג לא נחלקו ב"ש וב"ה על מבוי שהוא פחות מארבע אמות שאינו צריך כלום על מה נחלקו על רחב מארבע אמות ועד עשר שב"ש אומרים לחי וקורה וב"ה אומרים או לחי או קורה קתני מיהת וכי לסותמו אני צריך אי אמרת בשלמא לחיין וקורה משום הכי אמר וכי לסותמו אני צריך אלא אי קאמר וכי לסותמו בלחיין אני צריך אמר מר אמר רבן שמעון בן גמליאל לא נחלקו ב"ש וב"ה על מבוי שפחות מארבע אמות שאינו צריך כלום והא אנו תנן משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד לפני ר"ע לא נחלקו ב"ש וב"ה על מבוי שהוא פחות מארבע אמות שהוא נותר או בלחי או בקורה אמר רב אשי הכי קאמר אינו צריך לחי וקורה כב"ש ולא לחיין כר' אליעזר אלא או לחי או קורה כבית הלל וכמה אמר ר' רב אחלי ואיתימא רב ירמיה בר אבא אמר רב מודים חכמים לרבי אליעזר בפסי חצר ורב נחמן אמר הלכה בר' אליעזר בפסי חצר. אמר רב נחמן בר יצחק מאן מרדין ר' הלכה מכלל דפליגי [מאן פליג עליה] רבנן דתנאי א חצר ניתרת בפס אחד רבי אומר בשני פסין אמר רבי אסי אמר רבי זירא לרבי אסי מי אמר רבי יוחנן הכי והא את הוא דאמרת משמיה דר' יוחנן פסי חצר צריכין שיהא בהן ד' וכי תמא ארבעה מכאן וארבעה מכאן והתני ר' רב אדא בר אבימי קמיה דרבי חנינא ואמרי לה קמיה דר' חנינא בר פפי קטנה בעשר וגדולה באחת עשרה כי סליק רבי ע זירא מימי פרשה ב ברוח אחת בארבעה משתי רוחות משהו לכאן ומשהו לכאן והדתי (ה) אדא בר אבימי רבי היא וסבר לה כרבי יוסי אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל חצר ניתרת בפס אחד אמר ליה אביי לרב יוסף מי שמואל הכי והא אמר ליה שמואל לרב חנניה בר שילא את לא תעביד עובדא אלא או ברוב דופן או בשני פסין אמר ליה ואנא לא ידענא דעובדא הוה אצרכיה אלא פס אחד אמר ליה לשון ים קאמרת קל הוא שהקילו חכמים במים (ה) כדבעא מיניה רבי מבלא מרב מחיצה תלויה מהו שתתיר בחורבה אמר ליה אין מחיצה תלויה מתרת אלא במים קל הוא שהקילו חכמים במים מכל מקום קשיא כי אתו רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע מבי רב פירשה מרוח אחת בארבעה משתי רוחות משהו לכאן ומשהו לכאן אמר רב פפא אי קשיא לי הא קשיא לי דאמר ליה שמואל לרב חנניה בר שילא את לא תעביד עובדא אלא או ברוב דופן או בשני פסין אמר רב פפא אי קשיא לי הא קשיא לי דאמר ליה שמואל לרב חנניה בר שילא את לא תעביד עובדא, אלא או ברוב דופן או בב' פסין, למה לן רוב דופן פס אריבעה סגיא, וכי תמא הכא בחצר שהיא שבעה טפחין ועבר דאריבעה ושב תלתא, הא עבידי

לאזולין. מקום: הכי קאמר אינו לריד (א) לא לחי ולא קורה כו'. והא' כלום דקאמר אהן תוספת דמוספי צית שמאי ורבי אליעזר לדבית הלל קאי: וכמה. היא פחות רחבו מארבע אמות ויהא לריד מיקון: **עד ארבעה.** טפחים אפילו אינו רחב אלא אמה או חמשה או ארבעה טפחים לריד לחי אלא בפחות

מארבעה אינו לריד כלום: בפחות חצר. אם נפרצה למקום האסור לה צריכה שיר משני ידיה: מאן מודים. דקאמר ר' ירמיה רבי. ומאי הלכתא דקאמר רב נחמן דמשמע מכלל דפליגי אף בפסי חצר: מאן פליג עליה רבנן. צני מחלוקתו של רבי: וגדולה באחס עשרה. ליתכא אלא שלשה מכלל ושלשה מכלל וקמי גדולה מותרת: מימי. עלה מן היס: רבי היא וסבר לה כ"ר יוסי. דלמרי' לחי רחב שלשה טפחים צני ורבי יוחנן אליבא דרבנן קאמר דפס דקאמרי רבנן ארבעה טפחים הוא ובשני רוחות סגי בשני משחויין: לשון ים שונכס לחצר הוה. ופרלו הדופן נמלאו: ולא אצרכיה אלא פס אחד. בראש הכותל ומותר למלאות מן המים לפניו ממקום המחיצה ולא אמרינן קא ממלא מרכמליה לרשות היחיד: שהקילו חכמים במים. למלאות מהן ע"י תיקון כל שהוא: כדבעא מיניה ר' הלל לא נחלקו ב"ש וב"ה על מבוי שהוא פחות מארבע אמות שהיא נותר או בלחי או בקורה אמר רב אשי הכי קאמר אינו צריך לחי וקורה כב"ש ולא לחיין כר' אליעזר אלא או לחי או קורה כבית הלל וכמה אמר ר' רב אחלי ואיתימא רב ירמיה בר אבא אמר רב מודים חכמים לרבי אליעזר בפסי חצר ורב נחמן אמר הלכה בר' אליעזר בפסי חצר. אמר רב נחמן בר יצחק מאן מרדין ר' הלכה מכלל דפליגי [מאן פליג עליה] רבנן דתנאי א חצר ניתרת בפס אחד רבי אומר בשני פסין אמר רבי אסי אמר רבי זירא לרבי אסי מי אמר רבי יוחנן הכי והא את הוא דאמרת משמיה דר' יוחנן פסי חצר צריכין שיהא בהן ד' וכי תמא ארבעה מכאן וארבעה מכאן והתני ר' רב אדא בר אבימי קמיה דרבי חנינא ואמרי לה קמיה דר' חנינא בר פפי קטנה בעשר וגדולה באחת עשרה כי סליק רבי ע זירא מימי פרשה ב ברוח אחת בארבעה משתי רוחות משהו לכאן ומשהו לכאן והדתי (ה) אדא בר אבימי רבי היא וסבר לה כרבי יוסי אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל חצר ניתרת בפס אחד אמר ליה אביי לרב יוסף מי שמואל הכי והא אמר ליה שמואל לרב חנניה בר שילא את לא תעביד עובדא אלא או ברוב דופן או בשני פסין אמר ליה ואנא לא ידענא דעובדא הוה אצרכיה אלא פס אחד אמר ליה לשון ים קאמרת קל הוא שהקילו חכמים במים (ה) כדבעא מיניה רבי מבלא מרב מחיצה תלויה מהו שתתיר בחורבה אמר ליה אין מחיצה תלויה מתרת אלא במים קל הוא שהקילו חכמים במים מכל מקום קשיא כי אתו רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע מבי רב פירשה מרוח אחת בארבעה משתי רוחות משהו לכאן ומשהו לכאן אמר רב פפא אי קשיא לי הא קשיא לי דאמר ליה שמואל לרב חנניה בר שילא את לא תעביד עובדא אלא או ברוב דופן או בשני פסין אמר רב פפא אי קשיא לי הא קשיא לי דאמר ליה שמואל לרב חנניה בר שילא את לא תעביד עובדא, אלא או ברוב דופן או בב' פסין, למה לן רוב דופן פס אריבעה סגיא, וכי תמא הכא בחצר שהיא שבעה טפחין ועבר דאריבעה ושב תלתא, הא עבידי

(א) [למן ג.ג.] (ב) [שנת קור: וי"ג.] (ג) [ע"ל י. ד.] (ד) [ע"ל ט.ט.] (ה) [ג"כ הענין בענין ימי ר' אבהו:] (ו) [שנת קא. למן טו: מה פ.ס.] (ז) [למן ד.י:] (ח) או שמה משום דלחלא בר אצמיו לריד לחי רחביס (ד) [ג] ומודים חכמים דקאמרי היינו שצריך ב' [מ"י, ט] ולא היינו גורסי בצנני מארבעה סגי הוי א"ש טובא אף לא נמצא בשום ספר.

הגהות הב"ח

(א) וכו' והא דתני רב אלא כר אצמיו: (ב) שם דעובדא הוה ברורא דרעותא: (ג) ר"ש ד"ה דקאמר אשי לריד לחי וקורה כ"ל ותיבה לא נמחק: (ד) ד"ה רבי אהלי וכו' לקמן, ג"כ ברש"י דף י"ג:

גליון הש"ס

גמ' א"ר נחמן בר יצחק מאן מרדין. ע"י גיטין דף לא ע"ב מד"ה אלא לא ל"ב ולקמן דף מג ע"ב מד"ה ימי ולקמן דף י"ח ע"ב מד"ה מתקין:

מוסף רש"י

חצר ניתרת בפס אחד. אם נפרצה לה"ר ונשמיר בה מלא אחר מותרת, ובצחק הפירשה יתר מעשר עשין. דלי יוסר מעשר לא מתי ליה מחיצה להאי חצר (רש"י). קטנה בעשר וגדולה באחת עשרה. שאלו גדולה עובדת על הקטנה גולה אמה אחת, הרי שלשה טפחים לכאן ושלשה טפחים לכאן (ע"ל ט.ט.). כפר רועי (ע"ל ט.ט.). מחיצה תלויה מותר שהיא בחורבה. שאלו להיות בה מחיצות שפלו החמיסין וקיימות מלמעלה ותלויות, מותר שחמיר לטלטל בחורבה שלל תהא כפורה לה"ר (שבת קפ. א). אלא במים. כגון בחורבה שהיא למעלה מן היס דתני [לקמן] דעשרה מעולה תלויה סביב וממלא, וכן טור שצין שתי תלויות וחלקן מחיצה תלויה מלמעלה מכלל הו מכלל חן מכלל א"פ. שאלו עירבו (שבת קפ. א).

רב ניסים גאון

והאי דתני אדא בר אבימי רבי הוא סבר לה כ"ר יוסי. הוא שאמרה ר' יוסי במשנה בשביל לחיים רחבן ג' שכבר פירשנוהו.

תלתא (ה) ושבק ארבעה לא, והאמר אחלי ואי תמא רב אהלי תנאי היא. איבעית אימי' מילי דחצר לחוד מילי דמבוי לחוד, כלומר כי אמר רב אחלי במבוי אבל בחצר לא. ת"י לשון ים שונכס לחצר אין ממלאין הימנה בשבת א"כ עשו לה מחיצה גבוה עשרה טפחים, כמי דברי' אמר' כיוון מעשר אבל בעשר אין צריך כלום. ואקשינן בלשון ים דאמרי הא בחצר שרי לטלטלי, והוי נפרצה החצר למקום האסור לה.